

[Niels Ravn.]

ikke rigtig havde noget at have den i, og det er i og for sig forståeligt, ikke mindst når man betænker, hvor få direktiver den højtærede minister har fået fra ordføreren for forslagsstillerne, det ærede medlem hr. Kirkegaard; ja, der mangler endda antydningen af en pegepind. Det ærede medlem hr. Kirkegaard peger på en lang række problemer, men giver end ikke skygge af antydning af, hvorledes problemerne kan løses. Det ærede medlem rejser endda kun fortsat problemer og giver selv udtryk for, hvor vanskeligt spørgsmålet er; det er faktisk det, man må konkludere i, når man har hørt det ærede medlem både nu, og da forslaget sidst var til behandling.

Det kan også forekomme ret ejendommeligt, at vi samtidig skal behandle to forslag fra samme parti og samme forslagsstiller, to forslag, af hvilke det ene tilsigter at tilføre landbrugserhvervet kapital, mens det andet har det direkte modsatte sigte, nemlig at hindre kapitaltilførsel til landbruget. Det er jo sådan set modstridende standpunkter, men nok om det.

Vi fik i dag fra det ærede medlem hr. Kirkegaard nogle eksempler på, hvor groft det kan gå til med disse såkaldte bylandmænd, som jeg først skal gøre nogle bemærkninger om. Jeg betvivler ikke disse eksemplers rigtighed, men ser man på det i bred almindelighed, så tror jeg nu ikke, det står slet så groft til. Hvis jeg vurderer problemet ud fra det kendskab, jeg får til det gennem mit arbejde i statens jordlovsudvalg, så er det et noget andet billede, der tegner sig for mig, og dér har vi rig lejlighed til at møde disse såkaldte bylandmænd, for de retter jo deres efterspørgsel som regel enten mod de helt små ejendomme eller mod de noget større brug. Jeg er enig med det ærede medlem hr. Kirkegaard i, at det ikke er herregårde alene, de køber; enten er det de helt små brug, som man faktisk kun vil have til sommerbolig, eller også er det de noget større gårde, der efterspørges, og vi møder begge kategorier. Vi møder de små brug, fordi køberne af disse brug normalt under et eller andet påskud, når de har erhvervet dem, ønsker landbrugsforpligtelsen fjernet, og vi møder de større brug, som erhverves i henhold til forkøbsretten. Og jeg har ikke inden for mit område

kunnet konstatere, at disse købere sammenlignet med andre købere i og for sig er med til i særlig grad at presse priserne i vejret. Hvis jeg ser på forholdene i de seneste år i Sorø amt, altså et sjællandsk amt, viser det sig, at det er landmænd, egentlige landmænd, der af ganske specielle årsager har optrådt som meget kapitalstærke købere; det er de landmænd, der er købt ud fra forskellige områder, f. eks. fra Kalundborgområdet ved anlæggelsen af det store raffinaderi deroppe og fra Stigsnesområdet i samme anledning, og endelig har jeg mødt nogle, som var trængt ud af naturfredningsmæssige grunde nede i de smukke omgivelser ved Sorø. De er landmænd, og de vil fortsat være landmænd, og jeg går ud fra, at det ærede medlem hr. Kirkegaard fortsat vil anerkende disse købere som værende landmænd. Det er altså et meget problemfyldt område, vi her har begivet os ind på.

Nej, en af hovedårsagerne til prisstigningen på landbrugsejendomme — og den skal jeg ikke forsøge at bortforklare — er jo en ganske anden: det er inflationen, det er pengeforringelsen, der gør, at de faste værdier stadig stiger, og det er efter min og mit partis opfattelse grunden til, at priserne på landbrugsejendomme — det skal erkendes — står i et afgørende misforhold til disse ejendommers afkastningsevne. Men det klarer vi jo ikke ved bare at stirre os blinde på problemet med bylandmændene.

Det er ikke let at afgøre — og det har det ærede medlem hr. Kirkegaard jo selv givet udtryk for — hvem der egentlig er bylandmand, og hvem der ikke er det, og jeg kunne godt tænke mig at spørge det ærede medlem hr. Kirkegaard, om han betragter de unge landmænd — og det er fortrinsvis de unge og de nyetablerede, det drejer sig om i relation til det andet forslag, vi behandler her i dag — der skaffer sig indkomst andetsteds for i de første vanskelige år at stive bedriften af, og som måske i nogle tilfælde har indkomster, der er større end dem, landbruget giver, mens de udbygger deres landbrugsbedrift, som den kategori af unge landmænd, det ærede medlem vil have sorteret fra — og hvordan skal man i det hele taget få en skillelinje frem? Eller er det de købere, vi også kender til, og som jeg har mødt, der ganske vist kan komme ind under begrebet bylandmand,